

Landelijke rapportage wachtlijsten Verpleging & Verzorging (Wlz)

4^e KWARTAAL 2021

SAMENWERKING ZORGVERZEKERAARS NEDERLAND EN ZORGINSTITUUT NEDERLAND

Samenvatting

Inleiding

Deze landelijke kwartaalrapportage brengt in beeld hoeveel mensen in het vierde kwartaal 2021 (tot peildatum 1 januari 2022) wachten op zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) in de sector **Verpleging en Verzorging (V&V)**. De rapportage maakt inzichtelijk hoe de vraag naar verpleegzorg zich over tijd ontwikkelt op landelijk en regionaal niveau. Hiermee ontstaat een eenduidig beeld over de wachtlijsten. Deze rapportage wordt gemaakt door de zorgkantoren, verenigd in Zorgverzekeraars Nederland, en Zorginstituut Nederland.

Sinds 1 januari 2021 gelden nieuwe wachtstatussen in de Wlz die meer inzicht geven in de reden waarom iemand op een wachtlijst staat: Urgent-plaatsen, Actief-plaatsen, Wacht op voorkeur en Wacht uit voorzorg. De aantallen voor cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg tellen in dit rapport niet mee in het totaal aantal wachtenden V&V omdat zij feitelijk niet wachten op Wlz-zorg en aangeven dat ze nog geen gebruik willen maken van verblijf in een instelling.

Kengetallen wachtenden op 1 januari 2022

In Nederland heeft 1,01% van de bevolking op 1 januari 2022 een Wlz-indicatie voor de sector V&V. Dit zijn 178.400 cliënten, een stijging van 0,7% ten opzichte van 1 oktober 2021. Het aantal Wlz-indicaties voor V&V groeide in het afgelopen jaar (2021) gestaag en kende in het derde kwartaal van 2021 de grootste stijging. Op 1 januari 2022 staan 18.157 cliënten met een Wlz-indicatie voor V&V op de wachtlijst, dat is 10,2% van het totaal aantal cliënten met een Wlz-indicatie voor V&V. Het aantal wachtenden stijgt ten opzichte van 1 oktober 2021 met 1.210 cliënten. Het aantal wachtenden ligt lager dan op 1 januari 2021. Van de cliënten die 1 januari 2022 op de wachtlijst staan, ontvangt 93% overbruggingszorg. De meeste cliënten, ruim 49%, hebben op 1 januari 2022 zorgprofiel VVo5, daarna volgen VVo6 en VVo4 met respectievelijk circa 22% en 19%.

Kerngetallen	1 januari 2021	1 april 2021	1 juli 2021	1 oktober 2021	1 januari 2022
Totaal aantal cliënten met Wlz-indicatie in V&V	171.527	172.228	173.969	177.164	178.400
Totaal aan wachtenden in V&V	21.029	17.469	15.725	16.947	18.157
Percentage wachtenden met overbruggingszorg in V&V	92%	93%	93%	94%	93%

Wachtlijstdruk

Vanaf 1 juli 2021 is een grotere druk op wachtlijsten ontstaan. Richting het einde van 2021 kwam de instroom en uitstroom van cliënten dichter bij elkaar te liggen. In de laatste twee maanden van 2021 is een (iets) grotere uitstroom te zien dan instroom, waardoor de wachtlijstdruk afnam. De verhouding van leveringsvormen per zorgprofiel verschuift gestaag van verblijf in een instelling naar vormen van zorg thuis. Met name bij de lagere zorgprofielen zien we dat zorg steeds vaker thuis geleverd wordt.

Opnameperformance

Een plek wordt voor de meeste cliënten redelijk snel gevonden (opnameperformance). Voor ruim een derde van de 47.000 cliënten (35%) die in de periode 1 januari 2021 – 1 januari 2022 zijn opgenomen in een instelling werd de zorglevering gestart op de ingangsdatum van de (her)indicatie. Binnen 6 weken werd voor 68% van de cliënten de zorg aangevangen. Binnen 13 weken was 83% van de cliënten (ruim 39.000) opgenomen in een zorginstelling. Na 6 maanden was 95% van de cliënten opgenomen.

Inzichten per wachtstatus op 1 januari 2022

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg (peildatum 1 januari 2022)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
urgent plaatsen zonder zorg	58	16	4	3	0	1	0	82
urgent plaatsen met zorg	48	28	22	17	2	1	0	118
actief plaatsen zonder zorg	281	58	16	44	14	10	5	428
actief plaatsen met zorg	626	287	189	453	372	207	0	2.134
actief wachtend zonder zorg	0	0	0	0	0	0	0	0
actief wachtend met zorg	0	0	0	0	0	0	0	0
wacht op voorkeur zonder zorg	230	96	49	122	79	72	69	717
wacht op voorkeur met zorg	1.128	1.108	1103	3.215	3.258	3.300	1.566	14.678
Totaal	2.371	1.593	1.383	3.854	3.725	3.591	1.640	18.157

Het aantal Urgent te plaatsen cliënten op 1 januari 2022 is met 200 relatief beperkt en afgenomen ten opzichte van 1 oktober 2021 met 11 cliënten. Van de Urgent te plaatsen cliënten staat circa 75% op 1 januari 2022 korter dan 4 weken op de wachtlijst. Vrijwel alle Urgent te plaatsen cliënten (98%) krijgen binnen de wettelijke termijn van 13 weken een opnameplaats. Een urgente opname komt het meeste voor nadat een cliënt een ziekenhuisopname of opname in een geriatrisch revalidatiecentrum heeft gehad (74%). Dat is een kleine daling ten opzichte van 1 oktober 2021 en betekent dat de doorstroomproblematiek vanuit ziekenhuizen en geriatrische revalidatiecentra in het vierde kwartaal van 2021 nog steeds speelt.

Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief Plaatsen met Wlz-zorg, langer dan de Treeknorm stijgt. Deze cliënten ontvangen overbruggingszorg. De meeste cliënten met wachtstatus Actief Plaatsen wachten op een plek van voorkeur. Het aantal cliënten met wachtstatus Actief plaatsen zonder Wlz-zorg toont in het vierde kwartaal van 2021 een stijgende trend voor de zorgprofielen VVo4 en VVo5.

In het vierde kwartaal van 2021 is wederom sprake van een toename van het aantal wachtenden met wachtstatus Wacht op voorkeur (met en zonder zorg), in totaal betreft het 15.395 cliënten. Het overgrote deel van deze groep wachtenden (circa 95%, 14.678 cliënten) kiest er op 1 januari 2022 voor te wachten op een plek op een specifieke locatie. Deze cliënten kunnen en willen wachten op een plaats bij een voorkeursaanbieder. De groep wachtenden met wachtstatus Wacht op voorkeur en classificatie wacht op een plek op een specifieke locatie (14.678 cliënten), bedraagt op 1 januari 2022 circa 81% van het totaal van cliënten met wachtstatussen Urgent Plaatsen, Actief Plaatsen en Wacht op voorkeur (18.157 cliënten).

Inhoud

Samenvatting

- 1. Aanleiding**
- 2. Sector V&V algemeen**
  - 2.1 Aantal mensen met Wlz-indicatie voor sector V&V en per zorgprofiel
  - 2.2 Toenemende aanspraak op V&V-indicaties
- 3. Inzicht in wachtlijsten en wachttijden**
  - 3.1 Verhouding instroom en uitstroom V&V
  - 3.2 Wachtenden per wachtstatus
  - 3.3 Onderscheid per zorgkantoorregio
  - 3.4 Onderscheid per zorgprofiel
  - 3.5 Aantal wachtenden naar 'wachttijdblok'
  - 3.6 Opnameperformance

Bijlage 1 Definities

Bijlage 2 COROP-gebieden

Bijlage 3 Zorgkantoorregio's

Bijlage 4 Bevolkingsopbouw

1. Aanleiding

De rapportages over de wachtlijsten voor langdurige Verpleging en Verzorging (V&V) waren begin 2020 voor partijen onvoldoende toereikend om goed zicht te krijgen op de wachtlijsten. Daarom is besloten om te komen tot een landelijke rapportage die door samenwerkende partijen wordt uitgebracht. De focus ligt op ontwikkeling in de vraag naar V&V in Nederland, om zo gezamenlijk en gedeeld inzicht te krijgen op de wachtlijsten.

De volgende partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de landelijke wachtlijstrapportages:

- Ministerie van VWS
- Zorgverzekeraars Nederland
- Zorginstituut Nederland
- Vektis
- ActiZ
- CIZ

Gegevens die in het rapport worden getoond, komen van het Zorginstituut Nederland (Zorginstituut). Maandelijks leveren de 31 zorgkantoorregio's¹ een bestand met uitvoeringsgegevens aan het Zorginstituut, met behulp van het bericht AW317. In dit bericht staan gegevens van de cliënten met een geldig indicatiebesluit voor zorg uit de Wet langdurige zorg (Wlz). Het betreft informatie over de cliënt, zijn geïndiceerde zorg, de toegewezen zorg en bijhorende leveringsstatussen. Met behulp van door veldpartijen vastgestelde rekenregels en normen bepaalt het Zorginstituut de wachtstatus aan de hand van de leveringsstatussen en berekent de wachttijd tot aan de peildatum.

De wachtlijstrapportages V&V bieden inzicht in de omvang en samenstelling van de Wlz-populatie, waarmee een algemeen beeld geschetst wordt van de sector. Vervolgens wordt duiding gegeven aan de wachtlijstcijfers, waarbij de focus ligt op de ontwikkeling van de vraag naar Wlz-zorg in de V&V. Het rapport presenteert een doorkijk op zowel landelijk als regionaal niveau.

---

¹ Voor een totaaloverzicht zie Bijlage 3

2 Sector V&V algemeen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de omvang en samenstelling van de Wlz-populatie binnen de sector V&V in Nederland. Ingezoomd wordt op trends die waarneembaar zijn gedurende de afgelopen kwartalen, zoals de aanspraak op V&V in de Wlz, verblijfsduur bij zorginstellingen en de 80-plus-populatie in Nederland. Bij dit laatste onderwerp wordt niet alleen een landelijk beeld geschetst, maar wordt ook gekeken naar de regionale verschillen.

2.1 Aantal mensen in Nederland met een Wlz-indicatie voor de sector V&V en per Zorgprofiel

Nederland telt op 1 januari 2022 ruim 17,5 miljoen inwoners, waarvan ongeveer 1% een Wlz-indicatie heeft voor langdurige V&V. Dit zijn 178.400 cliënten. Het overgrote deel van de cliënten met een Wlz-indicatie V&V, ruim 79%, ontvangt de zorg door een instelling, het zogenaamde zorg in natura. Het aantal cliënten met zorg in natura nam het afgelopen jaar toe met circa 8.500 cliënten ten opzichte van de eindstand 2020. Ongeveer 7% van de cliënten met een Wlz-indicatie verzilvert de zorg via een PGB. Het aantal cliënten met een PGB nam het afgelopen jaar toe met 1.077 cliënten ten opzichte van de eindstand 2020. Dit is een stijging van bijna 10%. Het aantal cliënten met een PGB groeide in het afgelopen jaar relatief sneller dan het aantal cliënten dat zorg verzilverde via zorg in natura. De cliënten die op de wachtlijst staan voor een plek in het verpleeghuis, kunnen ter overbrugging tot opname gebruik maken van overbruggingszorg. Van alle cliënten op de wachtlijst ontvangt 93% overbruggingszorg. Daarnaast zijn er ook cliënten met een Wlz-indicatie zonder enige vorm van zorg en/of die wachten uit voorzorg op een plek binnen de V&V. Deze cliënten zijn *niet* meegenomen in onderstaand overzicht.

De feiten over de laatste vier kwartalen	1-4-2021	1-7-2021	1-10-2021	1-1-2022
Inwoners in Nederland (bron: CBS)	17.487.491	17.507.126	17.461.543	17.591.394
Aantal Wlz-indicaties voor Verpleging en Verzorging*	172.228	173.969	177.164	178.400
Percentage Nederlanders met een Wlz V&V-indicatie*	0,98%	0,99%	1,01%	1,01%
Aantal cliënten met Wlz-indicatie met zorg in natura (excl. PGB)**	136.689	140.485	142.471	141.423
Aantal cliënten met Wlz-indicatie met zorg via een PGB*	11.743	11.888	12.164	12.211
Percentage cliënten op de wachtlijst dat gebruik maakt van overbruggingszorg**	93 %	93 %	94 %	93%

Figuur 2. 1: Feitentabel Wlz populatie (*bron: IwIz)

Tijdens de indicatiestelling bepaalt het CIZ objectief welk zorgprofiel het beste past bij de cliënt. Het Zorgprofiel VVo5 blijft verreweg het meest voorkomende zorgprofiel. Daarna volgen de Zorgprofielen VVo6 en VVo4. Zorgprofiel VVo9b kent in het vierde kwartaal met 3% de grootste groei. Voor de lage Zorgprofielen (VVo1-VVo3) geldt dat deze niet meer worden geïndiceerd, daarom daalt de totale aanspraak VVo1-VVo3. Het zelfde geldt ook voor VVo10.

² Cliënten met Wlz-indicatie met zorg zijn de cliënten met de wachtstatussen 'in zorg' en 'Niet Wachtend - met enige vorm van Wlz-zorg'.

³ Het gaat hier om cliënten op de wachtlijst met de wachtstatussen 'actief Wachtend' en 'Niet-Actief Wachtend'. Cliënten met de wachtstatus 'Niet Wachtend zonder enige vorm van Wlz-zorg' zijn niet meegeteld in de wachtlijst.

De verdeling over de verschillende profielen, inclusief de procentuele ontwikkeling ten opzichte van het derde kwartaal 2021, ziet er in het vierde kwartaal van 2021 uit zoals weer gegeven in figuur 2.2:

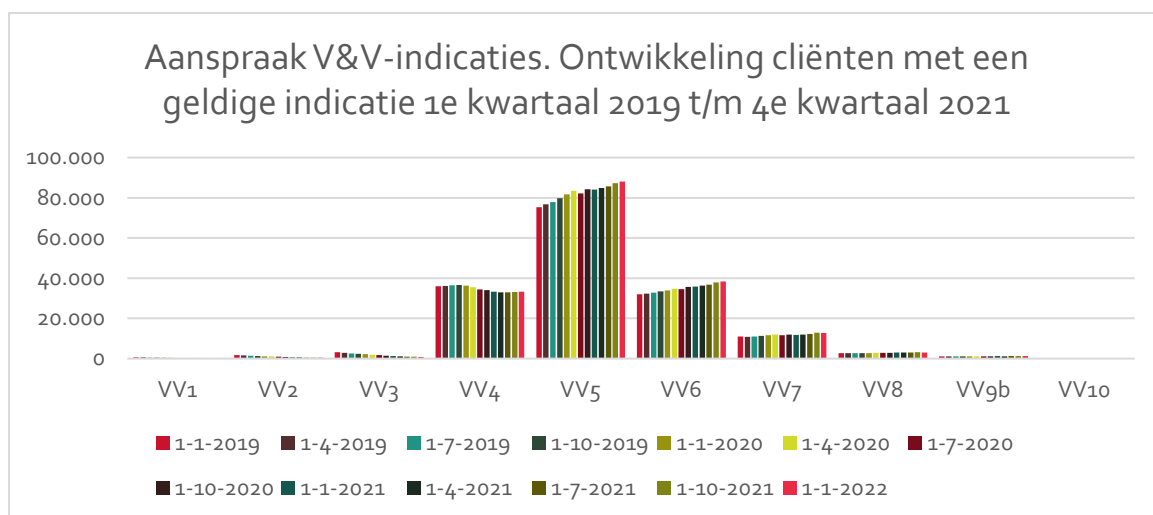
Aantallen cliënten met een geldige indicatie per Zorgprofiel Peildatum 1-1-2022		Aantal	% verandering t.o.v. vorig kwartaal
VVo1	Beschut wonen met enige begeleiding (wordt niet meer geïndiceerd)	192	-7,7%
VVo2	Beschut wonen met begeleiding en verzorging (wordt niet meer geïndiceerd)	450	-10,4%
VVo3	Beschut wonen met begeleiding en intensieve verzorging (wordt niet meer geïndiceerd)	838	-9,4%
VVo4	Beschut wonen met intensieve begeleiding en uitgebreide verzorging	33.317	0,7%
VVo5	Beschermd wonen met intensieve dementiezorg	88.052	1,0%
VVo6	Beschermd wonen met intensieve verzorging en verpleging	38.412	1,2%
VVo7	Beschermd wonen met zeer intensieve zorg, vanwege specifieke aandoeningen, met de nadruk op begeleiding	12.758	-1,3%
VVo8	Beschermd wonen met zeer intensieve zorg, vanwege specifieke aandoeningen, met de nadruk op verzorging/verpleging	3.103	-1,7%
VVo9b	Herstelgerichte behandeling met verpleging en verzorging	1.265	3,0%
VVo10	Beschermd verblijf met intensieve palliatief-terminale zorg (vervallen per 1 januari 2018)	13	-13,3%
Totaal		178.400	0,7%

Figuur 2.2: Aantal Wlz-cliënten per Zorgprofiel en procentuele groei in het vierde kwartaal 2021 t.o.v. het derde kwartaal 2021 (bron: Zorginstituut)

2.2 Toenemende aanspraak op V&V-indicaties

Wanneer we in figuur 2.3 de aanspraak op de V&V-zorgprofielen van de afgelopen kwartalen in beeld brengen (eerste kwartaal 2019 t/m vierde kwartaal 2021) is te zien dat het Zorgprofiel VVo5 verreweg de grootste populatie bevat. Het aantal cliënten dat aanspraak maakt op dit zorgprofiel blijft de afgelopen jaren stijgen. Daarnaast zien we een stijging bij het zorgprofiel VVo6, maar ook de profielen VVo4 en VVo9b nemen licht toe.

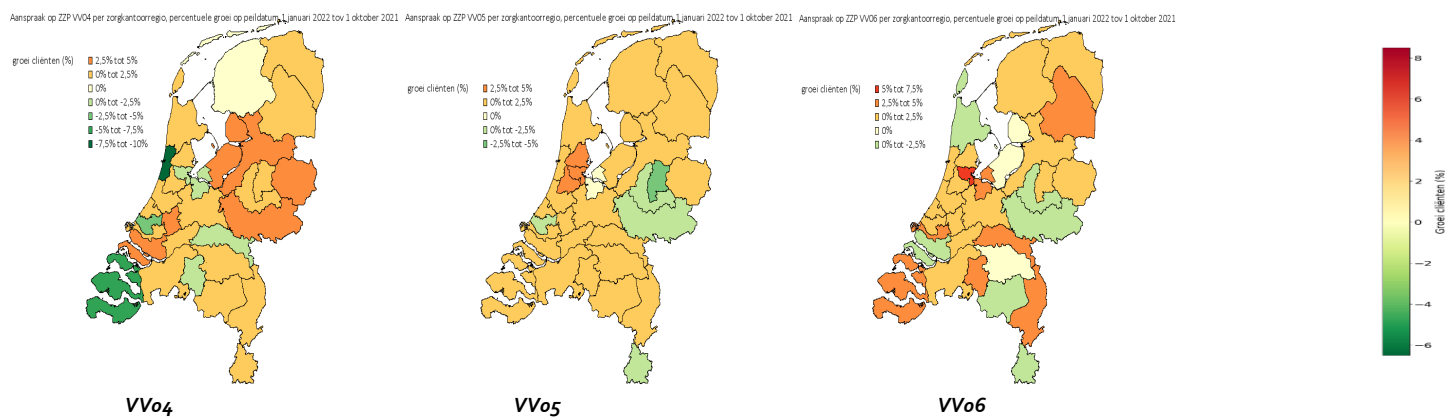
In bijlage vier is een landelijke bevolkingsprognose van het aantal inwoners in de leeftijd van 80+ opgenomen voor de jaren 2030, 2040 en 2050. Uit de prognose blijkt dat het aandeel 80+ers de komende decennia toeneemt. Aangezien er een relatie is tussen 80+ers en het gebruik van V&V-zorg, ligt het in de lijn der verwachting dat de totale aanspraak op de V&V-zorgprofielen zal stijgen.

Figuur 2.3: Aanspraak V&V-indicaties

De ontwikkeling in aanspraak op de Wlz-zorg is in Nederland niet overal gelijk. Figuur 2.4 toont de ontwikkeling van de aanspraak (VVo4, VVo5 en VVo6) in de zorgkantoorregio's gedurende het vierde kwartaal 2021 (peildatum 1 januari 2022). De ontwikkeling is afgezet tegen de aanspraak in het derde kwartaal 2021 (peildatum 1 oktober 2021). Bij geelgekleurde regio's is er sprake van stabiliteit. Hoe meer oranje/rood de regio kleurt, hoe groter de procentuele groei is ten opzichte van het derde kwartaal. Een groene regio wil zeggen dat er sprake is van een afname in de aanspraak op het zorgprofiel.

De ontwikkeling van Zorgprofiel VVo4 toont gedurende het vierde kwartaal van 2021 een sterk wisselend, regionaal beeld. Datzelfde geldt voor de ontwikkeling van Zorgprofiel VVo6. Zorgprofiel VVo5 toont een gestage groei in het merendeel van de zorgkantoorregio's.

Figuur 2.4: Regionale ontwikkeling op aanspraak VVo4, VVo5 en VVo6 op peildatum 1 januari 2022 (4^e kwartaal) ten opzichte van 1 oktober 2021 (3^e kwartaal)

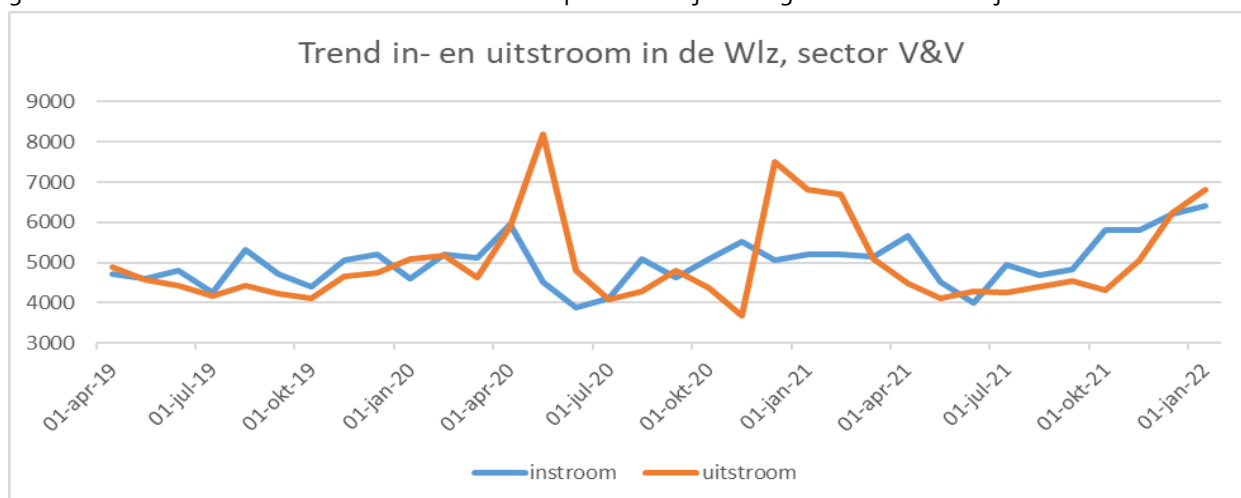
3. Inzicht in wachtlijsten en wachttijden

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de wachtlijsten op landelijk niveau en op het niveau van zorgkantoorregio's. Ingezoomd wordt op de in- en uitstroom in de V&V-sector en op verbijzonderingen van aantallen wachtenden per wachtstatus. Sinds 1 januari 2021 gelden nieuwe wachtstatussen in de Wlz die meer inzicht geven in de reden waarom iemand op een wachtlijst staat: Urgent-plaatsen, Actief-plaatsen, Wacht op voorkeur en Wacht uit voorzorg.

3.1 Verhouding instroom en uitstroom V&V

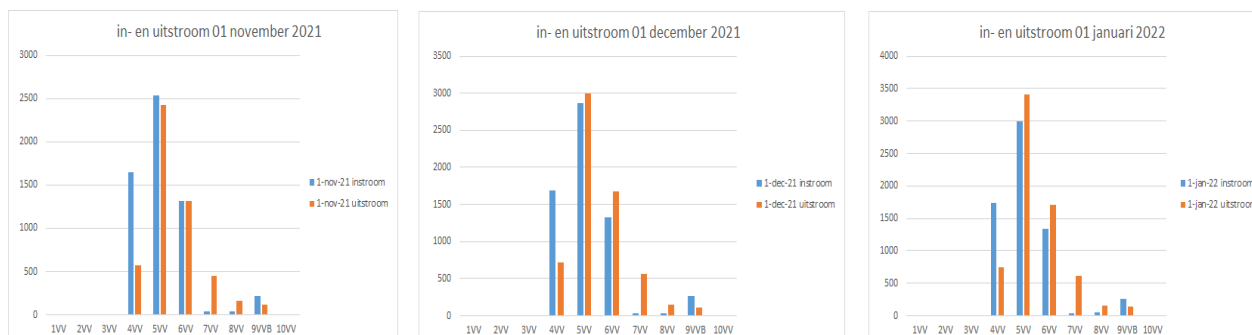
Wanneer de instroom van cliënten met een Wlz-indicatie in de sector V&V groter is dan de uitstroom (bij gelijkblijvende omstandigheden in de sector, bijvoorbeeld geen uitbreiding van plaatsen) dan groeit de wachtlijst. Deze paragraaf toont de stand van de instroom en uitstroom binnen de sector V&V.

In onderstaande figuur (figuur 3.1) is te zien dat de blauwe lijn (instroom) op peildatum 1 januari 2022 onder de oranje lijn (uitstroom) ligt. Er is sprake van een kleine afname van de instroom in de V&V. Vanaf 1 juli 2021 is een grotere druk op wachtlijsten ontstaan. Richting het einde van het jaar is instroom en uitstroom van cliënten dicht bij elkaar komen te liggen en in de laatste twee maanden van 2021 was de uitstroom iets groter dan de instroom. Dat betekent dat de druk op de wachtlijsten begin 2022 weer wat lijkt af te nemen.

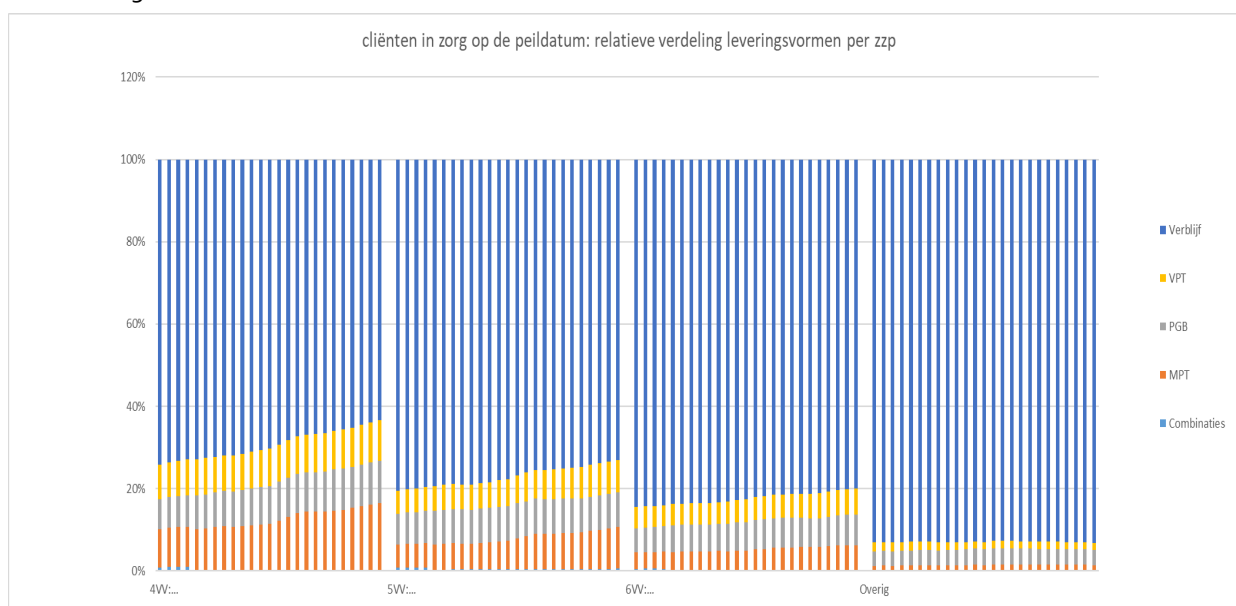
Figuur 3.1: Trend instroom/uitstroom Wlz vanaf april 2019 tot 1 januari 2022, sector V&V

Wanneer ingezoomd wordt op de in- en uitstroom per zorgprofiel zien we verschillen. De profielen VVo4 en VVo9b laten al geruime tijd een grotere instroom dan uitstroom zien, zo ook in het vierde kwartaal van 2021. Het tegenovergestelde is het geval bij de profielen VVo7 en VVo8; de uitstroom is voor deze profielen in de afgelopen maanden groter dan de instroom. Voor het profiel VVo5 wisselt het beeld. De laatste twee maanden valt op dat de uitstroom iets groter is dan de instroom (zie figuur 3.2).

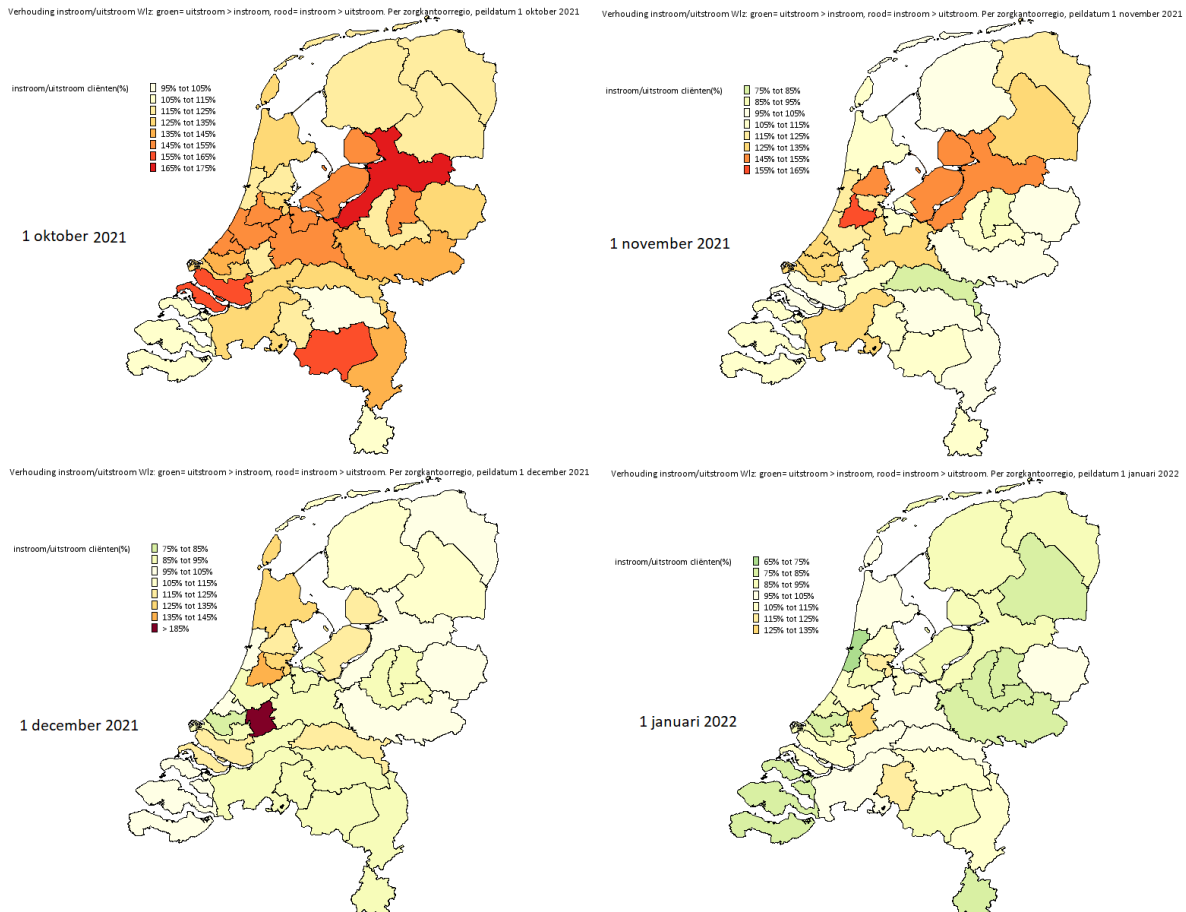
Figuur 3.2: Instroom/uitstroom per zorgprofiel in het vierde kwartaal van 2021

De gewijzigde in- en uitstroom heeft de relatieve verdeling van de leveringsvormen per zorgprofiel licht gewijzigd. Te zien is in figuur 3.3 dat de verhouding van leveringsvormen per zorgprofiel gestaag verschuift van verblijf in een instelling naar vormen van zorg thuis. Met name bij de lagere zorgprofielen zien we dat zorg steeds vaker thuis geleverd wordt.

Figuur 3.3: Relatieve verdeling leveringsvormen per zorgprofiel (VVo4, VVo5 en VVo6) vanaf 1 januari 2020 tot 1 januari 2022

In figuur 3.4 is per zorgkantoorregio de maandelijkse verhouding tussen de instroom en de uitstroom in beeld gebracht. Als de instroom in een regio nagenoeg gelijk is aan de uitstroom, met een verhouding tussen de 95% en 105%, dan kleurt de regio beige. Wanneer de instroom in een regio groter is dan de uitstroom, met een verhouding tussen de 105% en de 155%, dan kleurt de regio oranje/donkerrood. In deze regio's kan sprake zijn van een knelpunt en groeiende wachtlijstproblematiek. Wanneer de instroom lager is dan de uitstroom, met een verhouding tussen de 25% en 95%, dan kleurt de regio lichtgroen tot donkergroen. In deze gebieden krimpt de wachtlijst, waarmee er ruimte ontstaat om nieuwe cliënten van zorg te voorzien.

Figuur 3.4: Verhouding in/uitstroom vanaf 1 oktober 2021 tot 1 januari 2022

Met name oktober laat zien dat in bijna alle regio's de instroom groter is dan de uitstroom. Deze trend stabiliseert zich in de maanden daarna. Verder is te zien op de kaart van 1 januari dat de uitstroom groter is dan instroom in bijna alle regio's.

3.2 Wachtenden per wachtstatus

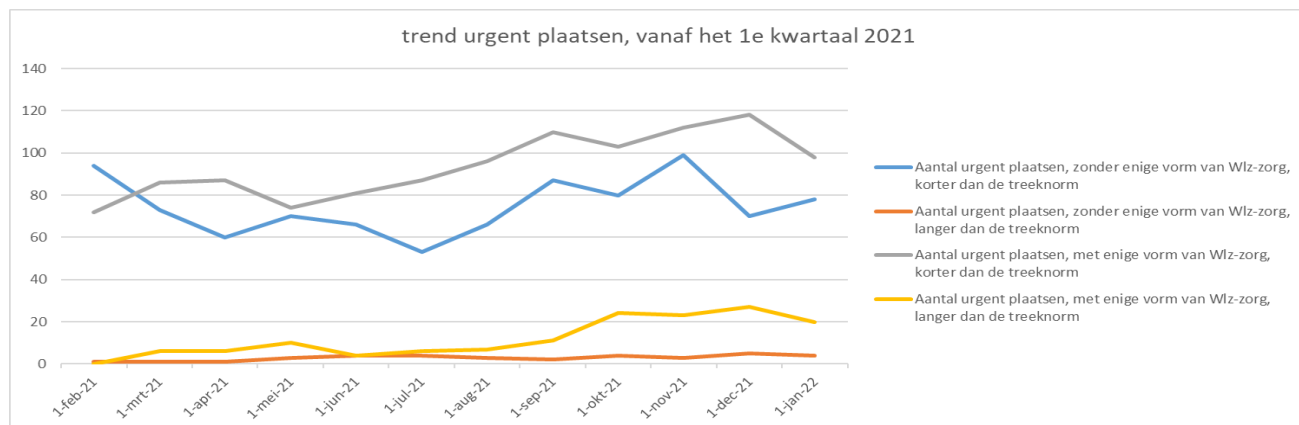
Wanneer iemand met een indicatie voor de Wlz niet direct terecht kan bij de aanbieder die zijn of haar voorkeur heeft, volgt plaatsing op een wachtlijst. Een juiste wachtregistratie is hiervoor onmisbaar. Zo kunnen zorgaanbieder en zorgkantoor goed samenwerken om de cliënt van passende zorg te voorzien. Daarnaast helpt dit zorgkantoren om beter te weten wie op welke zorg wacht. Daardoor kunnen ze de juiste zorg in hun regio inkopen.

Per 1 januari 2021 zijn er in de langdurige zorg 4 wachtstatussen. De status Actief wachtend is begin 2021 beëindigd en kan niet meer worden gebruikt voor nieuwe cliënten. Gelijktijdig zijn er 2 nieuwe statussen geïntroduceerd: **Urgent plaatsen** en **Actief plaatsen**. De status Niet-actief wachtend (voorheen Wens wachtend) wijzigde van naam naar **Wacht op voorkeur**. Dat geldt ook voor de status Niet-wachtend, die werd vervangen door **Wacht uit voorzorg**. Elke status kent meerdere classificaties. Deze classificaties geven inzicht in de wens of behoefte van de cliënt, de situatie van de cliënt en zegt ook iets over de urgentie. De zorgaanbieder stelt samen met de cliënt de wachtstatus en de classificatie vast. Waar nodig ondersteunt het zorgkantoor hierbij.

Onderstaande figuren laten de ontwikkeling zien van het aantal cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen, Actief plaatsen en Wacht op voorkeur in de afgelopen vier kwartalen van 2021 (startend vanaf februari in verband met de eerder genoemde omzetting). Ook is de trend per classificatie weergegeven.

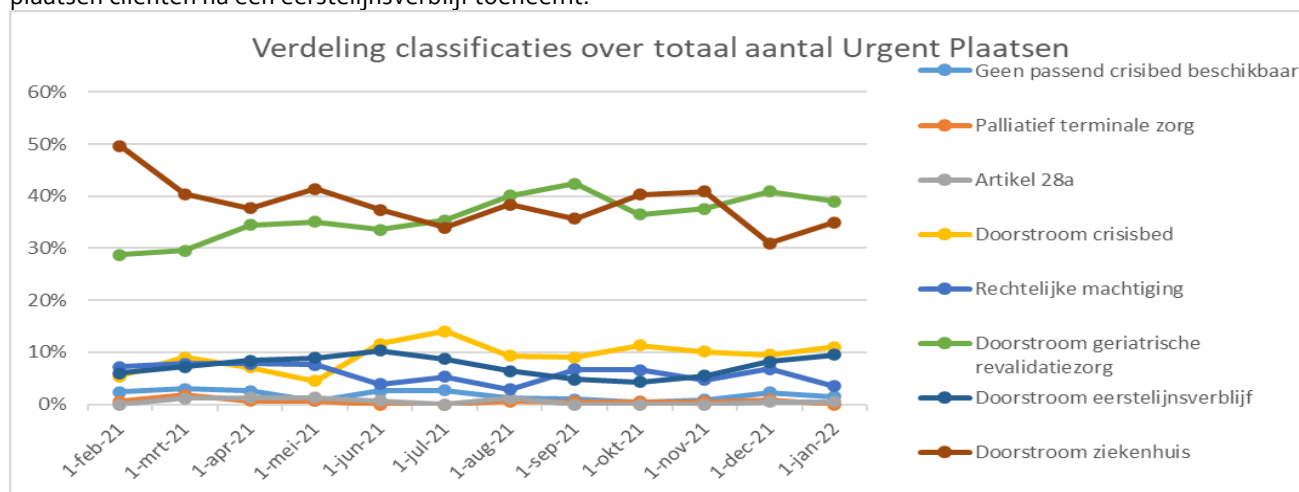
Urgent plaatsen

In figuur 3.5 wordt onderscheid gemaakt naar aantal cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen met/zonder zorg en binnen/buiten de Treeknorm. De groep wachtenden waar de grootste knelpunten worden ervaren is de groep, langer dan de Treeknorm, zonder zorg (de oranje lijn). Deze cliënten hebben direct zorg in een zorginstelling nodig en ontvangen op het peilmoment *geen* overbruggingszorg vanuit de Wlz. Op 1 januari 2022 gaat het landelijk om een beperkt aantal van 4 cliënten. Verder lijkt de stijging van het aantal urgent te plaatsen cliënten, met overbruggingszorg, maar langer dan de Treeknorm (gele lijn) te stabiliseren (zie figuur 3.5). We zien dat in het vierde kwartaal 2021 het aantal urgent te plaatsen cliënten sterk is gestegen, met een piek in november. Het gaat om 200 cliënten op 1 januari 2022. Een ruime meerderheid van de wachtenden met status Urgent te plaatsen ontvangt overigens op 1 januari 2022 zorg (59%).

Figuur 3.5: Trend Urgent plaatsen tot 1 januari 2022

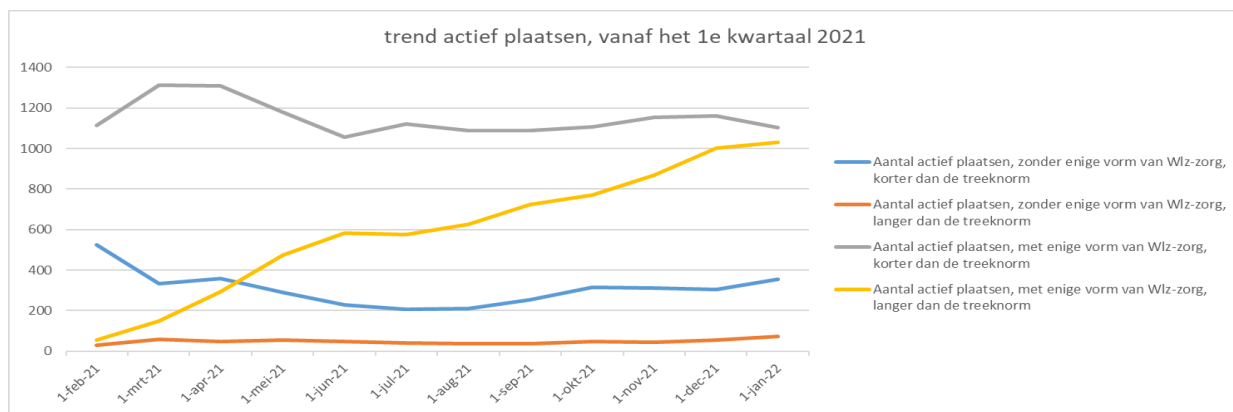
Figuur 3.6 toont dat een urgente opname het meest voorkomt nadat iemand een ziekenhuisopname of opname in een geriatrich revalidatiecentrum heeft gehad (74%). Verder zien we dat het aantal urgent te plaatsen cliënten na een eerstelijnsverblijf toeneemt.

Figuur 3.6: Verdeling classificaties voor Urgent Plaatsen tot 1 januari 2022

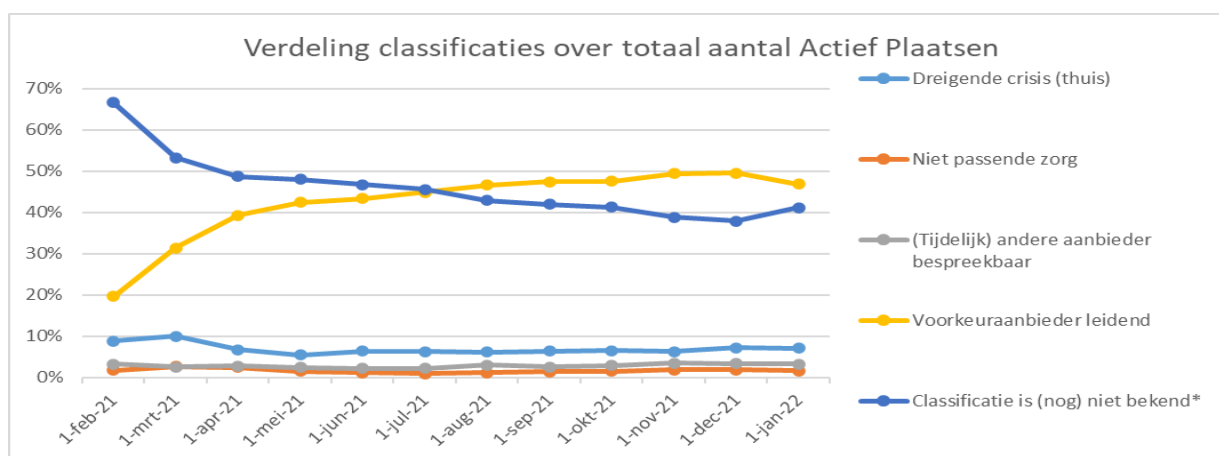
Actief plaatsen

In figuur 3.7 valt op dat het aantal cliënten met wachtstatus Actief plaatsen met Wlz-zorg langer dan de Treeknorm, blijft stijgen (gele lijn). Deze cliënten ontvangen overbruggingszorg, maar wachten op passende zorg in een verpleeghuis. Het aantal actief te plaatsen cliënten zonder overbruggingszorg en langer dan de Treeknorm (oranjelijn) betreft op 1 januari 2022 79 cliënten. Verder zien we dat het aantal cliënten zonder overbruggingszorg, korter dan de Treeknorm (blauwe lijn) verder toeneemt in het vierde kwartaal.

Figuur 3.7: Trend Actief plaatsen tot 1 januari 2022

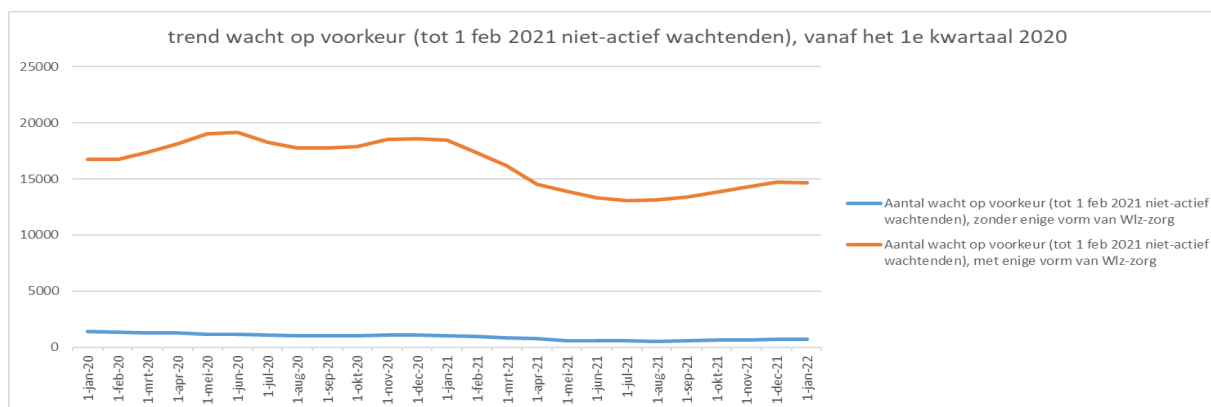
In figuur 3.8 staan de classificaties weergegeven. De meeste cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen wachten op hun plek van voorkeur. De blauwe lijn, classificatie nog niet bekend, is relatief hoog. Een mogelijk verklaring hiervoor is dat cliënten die op de peildatum (nog) niet beschikken over een geldige toewijzing en/of leveringsstatus, conform de rekenregels, automatisch de wachtstatus 'actief plaatsen' krijgen. De bijhorende classificatie is dan nog niet bekend.

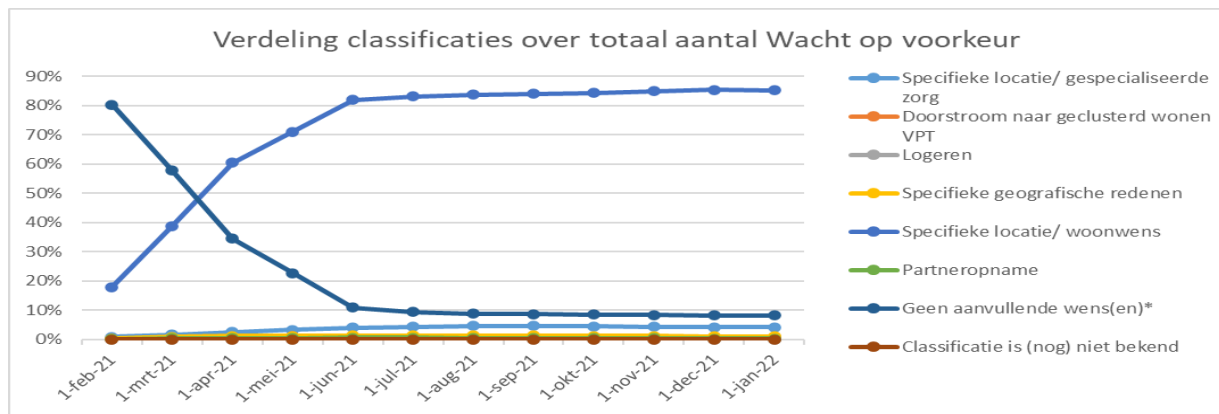

Figuur 3.8: Verdeling classificaties Actief plaatsen tot 1 januari 2022

Wacht op voorkeur

In figuur 3.9 zien we dat in het vierde kwartaal van 2021 er sprake is van een kleine toename van het aantal wachtenden met wachtstatus Wacht op voorkeur (met en zonder zorg). Het overgrote deel van deze groep wachtenden (ruim 84%) kiest er op 1 januari 2022 voor te wachten op een plek op een specifieke locatie (figuur 3.10). Deze cliënten kunnen en willen wachten op een plaats bij een voorkeuraanbieder.

Figuur 3.10: Verdeling classificaties Wacht op voorkeur tot 1 januari 2022

3.3 Onderscheid per zorgkantoorregio

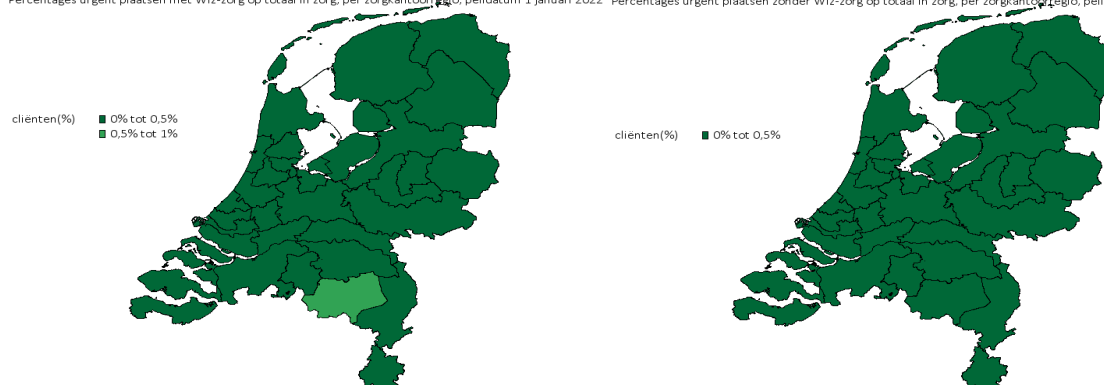
Tabel 3.1 geeft per zorgkantoorregio inzicht in de wachtenden per wachtstatus per 1 januari 2022 en toont de regionale verschillen. Van alle cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen ontvangt 60% enige vorm van zorg en bij de cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen betreft dit 83%.

Stand 1 oktober 2021		UP met zorg		UP zonder zorg		AP met zorg		AP zonder zorg		AW met zorg		AW zonder zorg		WOV met zorg	WOV zonder zorg
Wiz-uitvoerder	Zorgkantoor regio	binnen treek-norm	buiten treek-norm	binnen treek-norm	buiten treek-norm	binnen treek-norm	buiten treek-norm	binnen treek-norm	buiten treek-norm	binnen treek-norm	buiten treek-norm	binnen treek-norm	buiten treek-norm		
CZ	Haaglanden	1	0	4	0	47	79	17	4	0	0	0	0	290	20
CZ	West Brabant	4	0	10	0	64	64	12	1	0	0	0	0	654	23
CZ	Zeeland	0	0	0	0	15	17	1	1	0	0	0	0	364	19
CZ	Zuid Hollandse Eilanden	0	0	0	0	25	13	8	2	0	0	0	0	292	15
CZ	Zuid Oost Brabant	29	8	14	1	121	192	6	7	0	0	0	0	969	14
CZ	Zuid-Limburg	2	0	2	1	48	46	15	1	0	0	0	0	595	35
DSW	Westland Schieland Delfland	1	0	1	0	15	12	9	2	0	0	0	0	567	32
ENO	Midden-IJssel	1	0	0	0	5	1	10	3	0	0	0	0	159	17
Menzis	Arnhem	8	3	0	0	54	44	29	4	0	0	0	0	1.197	43
Menzis	Groningen	0	0	1	0	12	5	10	1	0	0	0	0	292	16
Menzis	Twente	1	0	0	0	24	15	49	1	0	0	0	0	419	19
VGZ	Midden-Brabant	2	0	2	0	30	14	7	0	0	0	0	0	577	37
VGZ	Midden-Holland	6	1	1	1	57	76	7	4	0	0	0	0	215	9
VGZ	Nijmegen	6	2	2	0	32	61	14	2	0	0	0	0	513	10
VGZ	Noord- en Midden Limburg	2	0	9	0	61	38	15	5	0	0	0	0	548	12
VGZ	Noord Holland Noord	0	0	3	0	36	18	10	2	0	0	0	0	455	56
VGZ	Noord-Oost Brabant	4	0	5	0	67	30	13	0	0	0	0	0	611	20
VGZ	Waardenland	1	0	4	0	41	24	7	2	0	0	0	0	386	25
Zilveren Kruis	Amsterdam	1	0	0	0	34	29	8	8	0	0	0	0	409	32
Zilveren Kruis	Apeldoorn/Zutphen	1	1	3	0	22	15	3	1	0	0	0	0	354	14
Zilveren Kruis	Drenthe	0	0	3	0	11	17	3	0	0	0	0	0	363	11
Zilveren Kruis	Flevoland	0	0	2	0	7	9	3	0	0	0	0	0	96	4
Zilveren Kruis	Friesland	0	0	0	0	39	18	12	1	0	0	0	0	314	11
Zilveren Kruis	Kennemerland	7	4	1	1	18	17	3	1	0	0	0	0	328	18
Zilveren Kruis	Rotterdam	2	0	1	0	29	19	13	3	0	0	0	0	294	21
Zilveren Kruis	't Gooi	1	1	1	0	27	22	9	1	0	0	0	0	395	10
Zilveren Kruis	Utrecht	9	0	6	0	83	69	22	4	0	0	0	0	1.210	92
Zilveren Kruis	Zaanstreek/Waterland	0	0	0	0	10	6	11	1	0	0	0	0	304	21
Zilveren Kruis	Zwolle	0	0	1	0	27	16	9	4	0	0	0	0	577	22
Zorg en Zekerheid	Amstelland en De Meerlanden	3	0	1	0	19	24	8	4	0	0	0	0	253	14
Zorg en Zekerheid	Zuid Holland Noord	6	0	1	0	22	22	12	3	0	0	0	0	678	25
Totaal V&V		98	20	78	4	1.102	1032	355	73	0	0	0	0	14.678	717

Tabel 3.1: Aantal cliënten per wachtstatus naar zorgkantoorregio (met/zonder zorg en binnen/buiten Treeknorm)

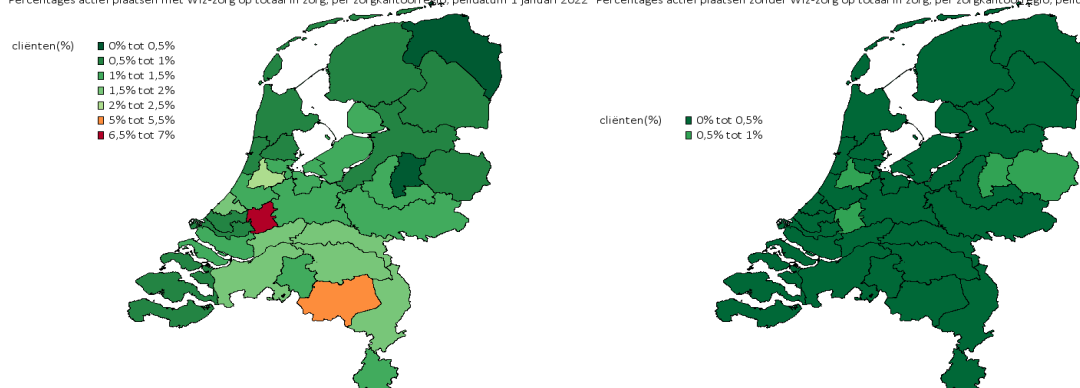
De absolute aantallen per zorgkantoorregio geven geen volledig beeld van de totale populatie in de regio en de verschillen tussen de regio's. Voor de wachtstatussen Urgent plaatsen, Actief plaatsen en Wacht op voorkeur is in de hierna volgende figuren het percentage cliënten met de betreffende wachtstatus afgezet tegen het totaal aantal cliënten dat zorg ontvangt in een bepaalde regio. Hoe hoger het percentage (oranje/rode kleur) des te groter het risico dat er een knelpunt kan ontstaan.

Percentages urgent plaatsen met Wlz-zorg op totaal in zorg, per zorgkantoorregio, peildatum 1 januari 2022. Percentages urgent plaatsen zonder Wlz-zorg op totaal in zorg, per zorgkantoorregio, peildatum 1 januari 2022

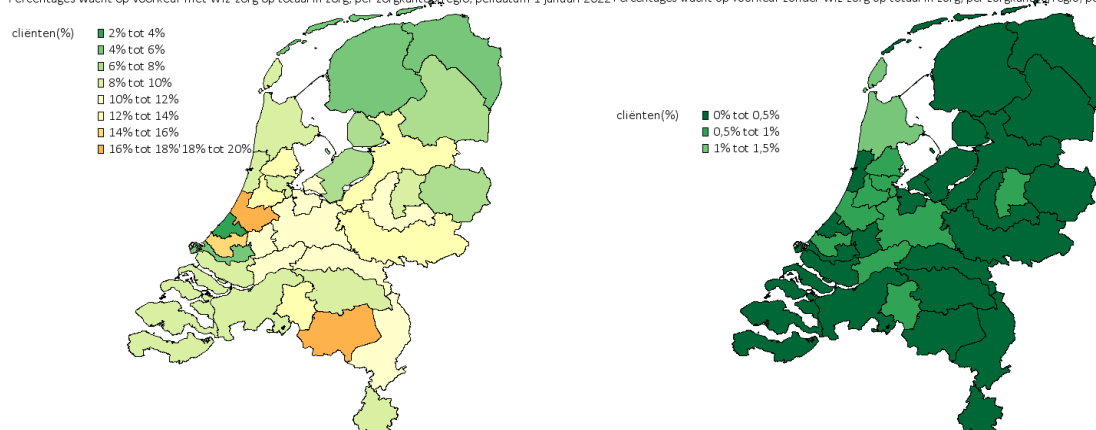
Figuur 3.11: Percentages Urgent plaatsen met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie In zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2022

Percentages actief plaatsen met Wlz-zorg op totaal in zorg, per zorgkantoorregio, peildatum 1 januari 2022. Percentages actief plaatsen zonder Wlz-zorg op totaal in zorg, per zorgkantoorregio, peildatum 1 januari 2022

Figuur 3.12: Percentages Actief plaatsen met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie In zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2022

Percentages wacht op voorkeur met Wlz-zorg op totaal in zorg, per zorgkantoorregio, peildatum 1 januari 2022. Percentages wacht op voorkeur zonder Wlz-zorg op totaal in zorg, per zorgkantoorregio, peildatum 1 januari 2022

Figuur 3.13: Percentages Wacht op voorkeur met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie In zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2022

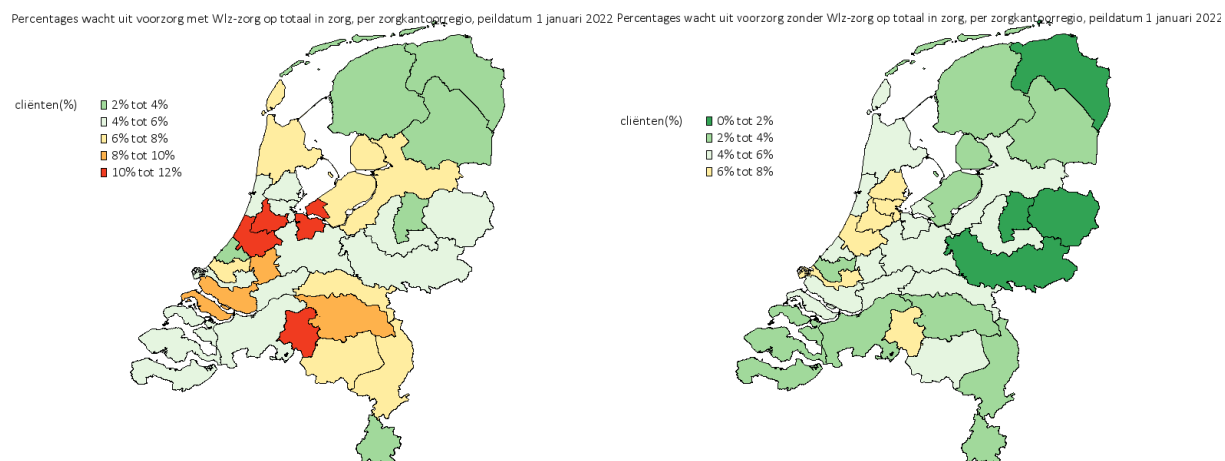
Wacht uit voorzorg

Clënten die wachten uit voorzorg (voorheen niet-wachtenden) hebben een Wlz-indicatie, maar geven aan dat ze nu nog geen gebruik willen maken van verblijf in een instelling. Een deel van deze groep ontvangt Wlz-zorg thuis en een deel niet.

Als cliënten, die wachten uit voorzorg, zorg ontvangen dan gaat het om zorg in de thuissituatie in de vorm van een regulier PGB, VPT of MPT. Landelijk gaat het om 8.624 cliënten op peildatum 1 januari 2022, waarvan de meeste cliënten een zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6 hebben. In de wachtlijstcijfers worden deze cliënten niet meegeteld (conform de voormalige groep niet-wachtenden), omdat ze in feite niet wachten op opname. Ze tellen wel mee bij de cliënten die in zorg zijn.

Er is een groep cliënten die wacht uit voorzorg zonder dat zij Wlz-zorg ontvangen. Landelijk gaat het om een groep van 6.609 cliënten per 1 januari 2022. Bij deze groep zien we dat in absolute aantallen de meeste cliënten een zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6 hebben.

Figuur 3.14 laat per zorgkantoorregio het percentage wachtenden uit voorzorg met én zonder zorg zien, afgezet tegen het aantal cliënten in zorg. Hoe hoger de waarde, hoe meer wachtenden uit voorzorg ten opzichte van het aantal cliënten dat zorg ontvangt. De oranje regio's hebben de hoogste waarde. Donkergroene gebieden hebben de laagste waarde. Te zien is dat dit per regio verschilt.

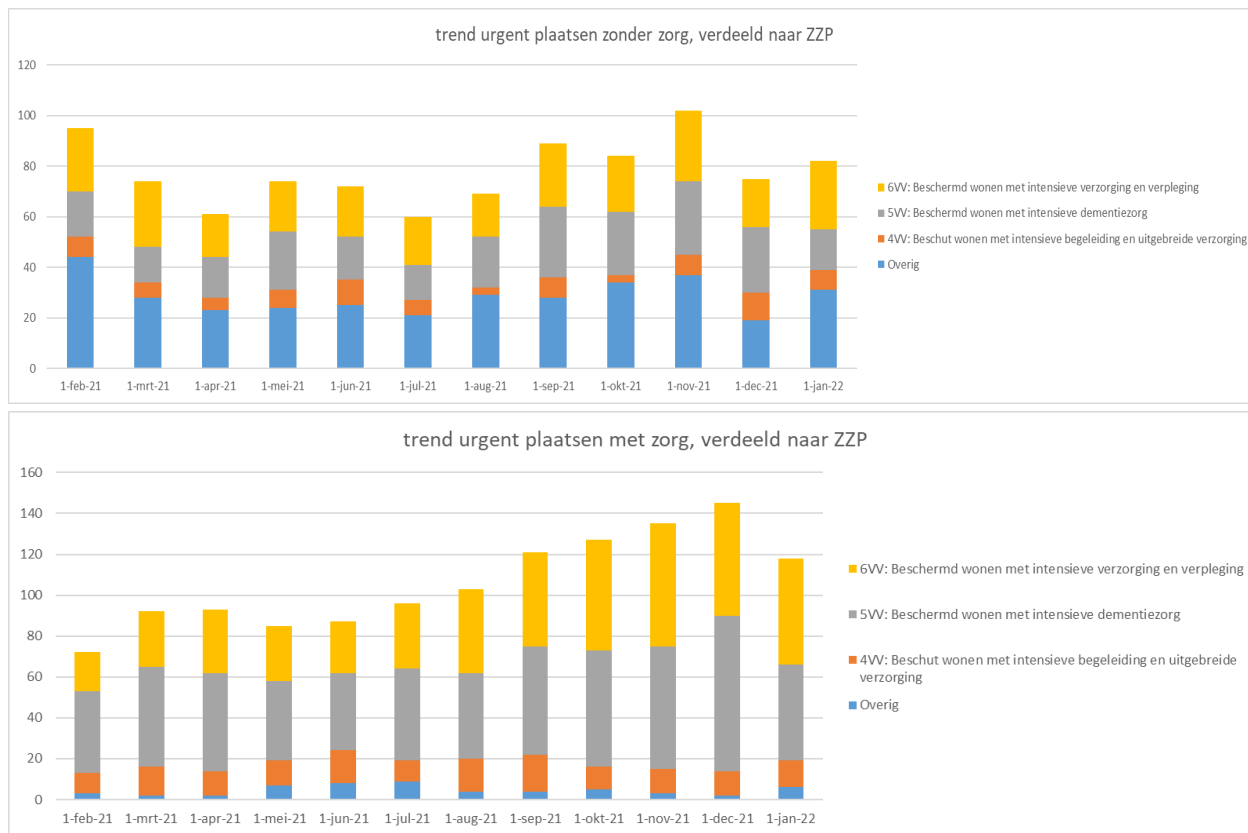

3.4 Onderscheid per zorgprofiel

Onderstaande figuren (3.15 tot en met 3.17) laten op landelijk niveau de trend in het aantal wachtenden per wachtstatus naar zorgprofiel zien. We tonen de trend na de omzetting van de wachtstatussen, dus vanaf 1 februari 2021.

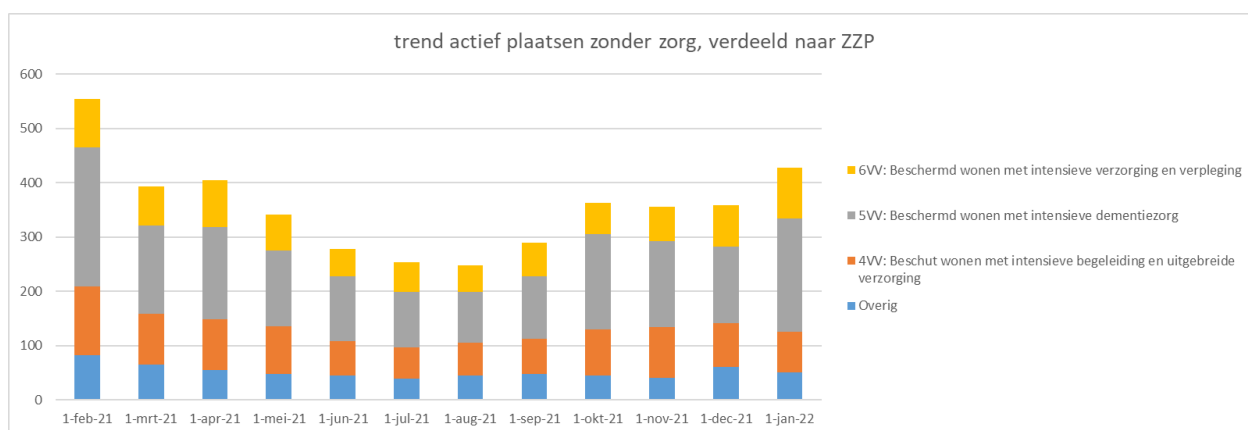
In figuur 3.15 zien we dat het aantal cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen zonder zorg met zorgprofiel 'overig' daalt. Voor cliënten met zorg valt op dat zorgprofiel VVo5 licht daalt in december en VVo6 nagenoeg gelijk blijft.

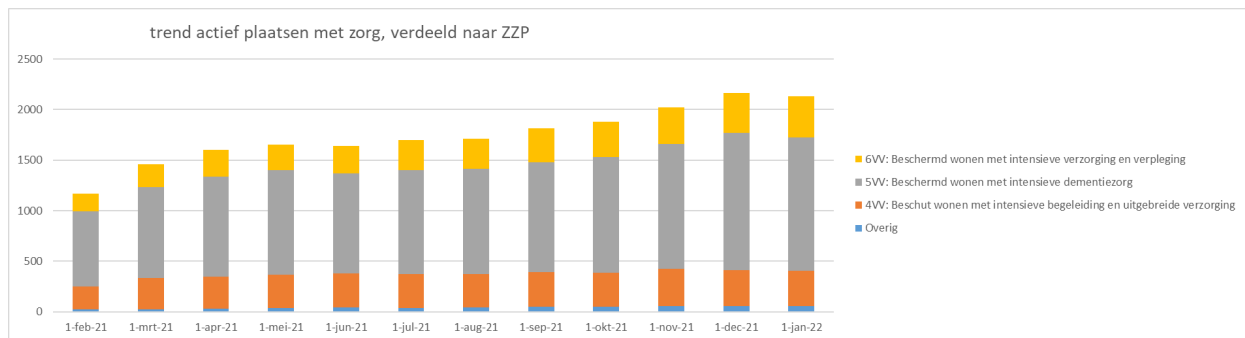

Figuur 3.15: Trend urgent plaatsen zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel tot 1 januari 2022

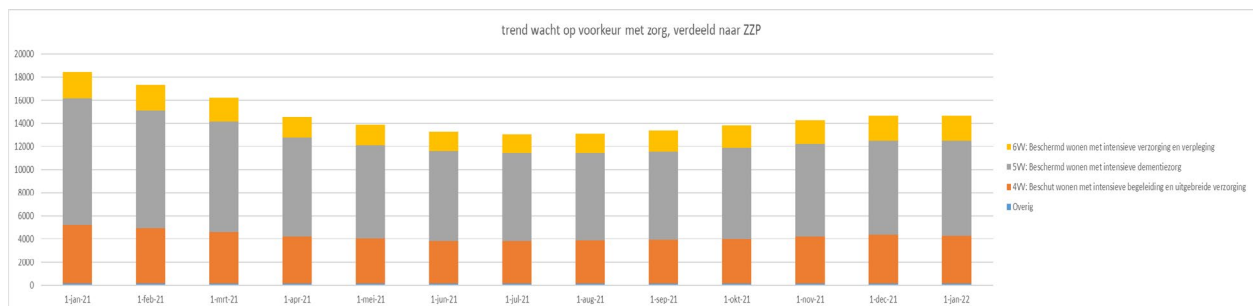
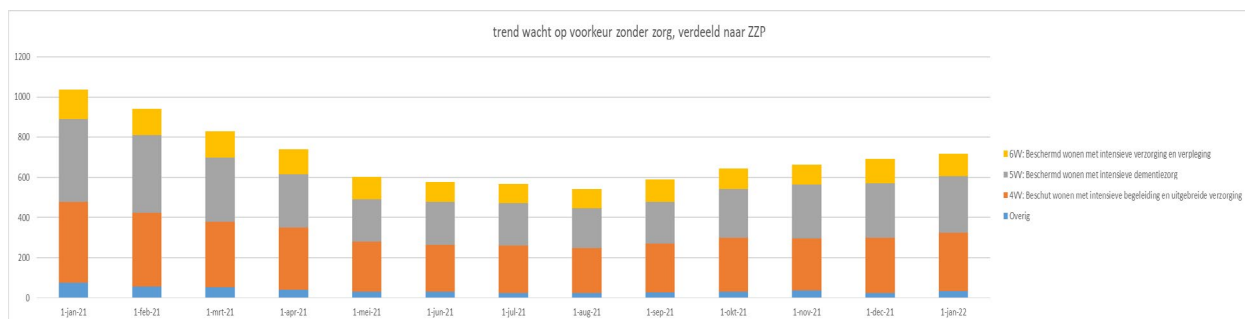
Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen zonder zorg in figuur 3.16 toont vanaf het derde en vierde kwartaal weer een stijgende trend. Deze toename van het aantal wachtenden geldt voor de zorgprofielen VVo₄, VVo₅ en VVo₆. Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen met zorg laat een stijgende trend zien; over de gehele periode zien we een toename van het aantal wachtenden mét zorg met zorgprofiel VVo₅ en VVo₆.

Figuur 3.16: Trend Actiefplaatsen zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel tot 1 januari 2022

Voor de wachtstatus Wacht op voorkeur zien we dat het aantal wachtenden weer gestaag stijgt vanaf het vierde kwartaal. Dit geldt voor alle zorgprofielen (figuur 3.17).

Figuur 3.17: Trend Wacht op voorkeur zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel tot 1 oktober 2021

3.5 Aantal wachtenden naar 'wachttijdblok'

Tabel 3.2 geeft weer hoeveel weken cliënten op de wachtlijst staan. Dit zegt niets over de totale wachtduur, maar wel over de wachttijd op het peilmoment. Het totaal aantal wachtenden op 1 januari 2022 is 18.157 cliënten. Dit is lager dan het aantal op 1 januari 2021 (21.029).

Bij cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen is sprake van een directe en dringende noodzaak voor (intramurale) opname. De streefnorm voor plaatsing is 4 weken, maar voor sommige classificaties geldt een kortere streefnorm. Met name de groep Urgent plaatsen zonder zorg > 4 weken baart zorgen (8 cliënten op 1 januari 2022), omdat een opname op korte termijn gerealiseerd moet worden.

Merk op dat in de tabellen nog de oude wachtstatus Actief wachtend is opgenomen. Het gaat om 4 cliënten waarvoor de wachtstatus nog omgezet dient te worden.

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 jan 2022)								
urgent plaatsen zonder zorg	58	16	4	3	0	1	0	82
urgent plaatsen met zorg	48	28	22	17	2	1	0	118
actief plaatsen zonder zorg	281	58	16	44	14	10	5	428
actief plaatsen met zorg	626	287	189	453	372	207	0	2.134
actief wachtend zonder zorg	0	0	0	0	0	0	0	0
actief wachtend met zorg	0	0	0	0	0	0	0	0
wacht op voorkeur zonder zorg	230	96	49	122	79	72	69	717
wacht op voorkeur met zorg	1.128	1.108	1.103	3.215	3.258	3.300	1.566	14.678
Totaal	2.371	1.593	1.383	3.854	3.725	3.591	1.640	18.157

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 oktober 2021)								
urgent plaatsen zonder zorg	62	12	6	2	2	-	-	84
urgent plaatsen met zorg	52	34	16	25	-	-	-	127
actief plaatsen zonder zorg	243	44	25	17	21	11	1	362
actief plaatsen met zorg	659	246	170	353	295	155	1	1.879
actief wachtend zonder zorg	-	-	-	-	-	-	3	3
actief wachtend met zorg	-	-	-	-	-	1	3	4
wacht op voorkeur zonder zorg	214	105	39	83	73	72	60	646
wacht op voorkeur met zorg	1.106	1.043	880	2.517	3.191	3.497	1.608	13.842
Totaal	2.336	1.484	1.136	2.997	3.582	3.736	1.676	16.947

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 juli 2021)								
urgent plaatsen zonder zorg	46	5	2	4	-	-	-	57
urgent plaatsen met zorg	53	27	7	4	2	-	-	93
actief plaatsen zonder zorg	160	33	14	16	24	1	-	248
actief plaatsen met zorg	745	219	156	292	273	8	4	1.697
actief wachtend zonder zorg	-	-	-	-	-	-	4	4
actief wachtend met zorg	-	-	-	-	-	1	3	4
wacht op voorkeur zonder zorg	161	72	40	79	95	54	65	566
wacht op voorkeur met zorg	878	910	754	2.380	3.793	2.691	1.660	13.066
Totaal	2.043	1.266	973	2.775	4.187	2.755	1.736	15.735

Tabel 3.2: Aantal cliënten per wachtstatus en wachttijdblok op peildatum 1 januari 2022 (boven), 1 oktober 2021 (midden) en 1 juli 2021 (onder)

3.6 Opnameperformance

De wachttijd in de periode tussen de ingangsdatum van de (her)indicatie (in de periode 1 januari 2021 – 1 januari 2022) en de datum waarop zorg daadwerkelijk wordt geleverd, schetst een beeld van de weg die de cliënt heeft afgelegd van het moment van Wlz-indicatiestelling tot opname.

Voor ruim een derde van de 47.000 cliënten (35%) die in de periode 1 januari 2021 – 1 januari 2022 zijn opgenomen in een instelling werd de zorglevering gestart op de ingangsdatum van de (her)indicatie. Binnen 6 weken werd voor 68% van de cliënten de zorg aangevangen. Binnen 13 weken waren bijna 39.000 cliënten opgenomen in een zorginstelling (ca 83%). Na 6 maanden was 95% van de cliënten opgenomen.

Voor ruim 2.500 cliënten was de wachttijd 6 maanden of langer (5%). Hiervan heeft 45% de status 'wacht op voorkeur' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg') gehad, 13% 'actief wachtend', 'urgent plaatsen' en/of 'actief plaatsen' en 'wacht op voorkeur' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg'), 24% 'actief wachtend', 'urgent plaatsen' en/of 'actief plaatsen' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg') en 19% 'wacht uit voorzorg' voorafgaand aan de opname in de zorginstelling.

Totale wachtperiode van indicatiestelling tot opname	0 dagen	0 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 - 6 maanden	6 - 12 maanden	Totaal
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen gehad	16.132	10.041	2.094	1.175	466	29.908
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen en wacht uit voorzorg gehad	1	432	453	388	143	1.417
cliënt heeft wachtstatus wacht op voorkeur gehad	41	1.824	1.609	1.150	536	5.160
cliënt heeft wachtstatussen wacht op voorkeur en wacht uit voorzorg gehad	12	860	1.264	1.204	611	3.951
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen en wacht op voorkeur gehad	1	51	198	267	140	657
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen, wacht op voorkeur en wacht uit voorzorg gehad	-	20	141	241	190	592
cliënt heeft wachtstatus wacht uit voorzorg gehad	168	2.499	1.146	928	475	5.216

Tabel 3.3: Totale wachttijdperiode voor een cliënt vanaf indicatie tot opname in een instelling in de periode 1 januari 2021 - 1 januari 2022 naar type wachtstatus(sen) die een cliënt gehad heeft.

Het valt op dat er cliënten zijn met een wachttijd van 0 dagen, maar wel voorgaande wachtstatussen hebben gehad binnen dezelfde indicatie. Dit zijn onder andere cliënten waarbij er in eerste instantie sprake is van zorglevering ter overbrugging tijdens de wachtperiode, maar waarbij de zorg met terugwerkende kracht is omgezet naar regulier. Ook kan het zijn dat de cliënt al was opgenomen in de instelling, maar nog wachtend was op een deel van de zorg (bijvoorbeeld dagbehandeling).

Bijlage 1 Definities

Wachtstatussen:

In de Wlz kennen we verschillende wachtstatussen⁴ die gebruikt worden bij het samenstellen van de landelijke wachtlijsten:

Actief Wachtend:

De cliënt krijgt in iWlz de leveringsstatus (wachtlijststatus) Actief Wachtend als geïndiceerde en/of toegewezen zorg dringend (urgent) moet starten omdat zorg thuis niet meer verantwoord (of doelmatig) is. De cliënt wil deze zorg ontvangen, maar kan deze nog niet krijgen. Ofwel de cliënt wacht buiten zijn wil om op de gewenste zorg. De zorgbehoefte is zo urgent dat de zorg eventueel ook (tijdelijk) geboden moet worden door een andere aanbieder dan zijn voorkeuraanbieder.

Niet-Actief Wachtend:

Cliënt wil de geïndiceerde zorg alleen ontvangen van zijn voorkeuraanbieder

Niet Wachtend:

Cliënt wil de geïndiceerde zorg nu nog niet ontvangen.

Overbruggingszorg:

Overbruggingszorg is zorg die bij een cliënt met opnamewens tijdelijk wordt ingezet om de wachtperiode tot opname op een passende plaats in een instelling op verantwoorde wijze te overbruggen.

Treeknorm:

Een Treeknorm is een streefnorm voor maatschappelijk aanvaardbare wachttijden voor het leveren van niet-spoedeisende zorg. In de sector V&V geldt een Treeknorm van zes weken.

Instroom:

Een cliënt waarvan de ingangsdatum van het indicatiebesluit ligt in de maand voorafgaand aan de peildatum, en de cliënt niet voorkomt in de aanlevering van de AW317 over de maand voorafgaand aan de maand voor de peildatum.

Uitstroom:

Een cliënt komt niet meer voor in de aanlevering van de AW317 over de maand voorafgaand aan de peildatum.

COROP-gebied:

COROP-gebied is een regionaal gebied binnen Nederland dat deel uitmaakt van de COROP-indeling. Deze indeling wordt gebruikt voor analytische doeleinden. De naam COROP komt van Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoeksProgramma. In totaal zijn er in Nederland 40 COROP-gebieden. Twee provincies (Flevoland en Utrecht) zijn elk in hun geheel één COROP-

---

⁴ Bron: Bijlage A: Begrippenlijst van Voorschrift Zorgtoewijzing 2020

gebied; de overige zijn een gedeelte van één provincie en bestaan uit een aantal gemeenten. Zie bijlage 2 voor geografisch overzicht van de gebieden.

Leveringsvorm:

Verzekerden met een indicatie voor Wlz-zorg kunnen ervoor kiezen in een instelling te gaan wonen om de zorg te krijgen. Zij kunnen er onder voorwaarden ook voor kiezen om de zorg thuis te ontvangen. Deze mogelijkheden worden leveringsvormen⁵ genoemd. De volgende leveringsvormen zijn mogelijk:

- Verblijf in een instelling;
- Volledig pakket thuis (VPT);
- Modulair pakket thuis (MPT);
- Persoonsgebonden budget (PGB);
- Deeltijd verblijf (DTV).

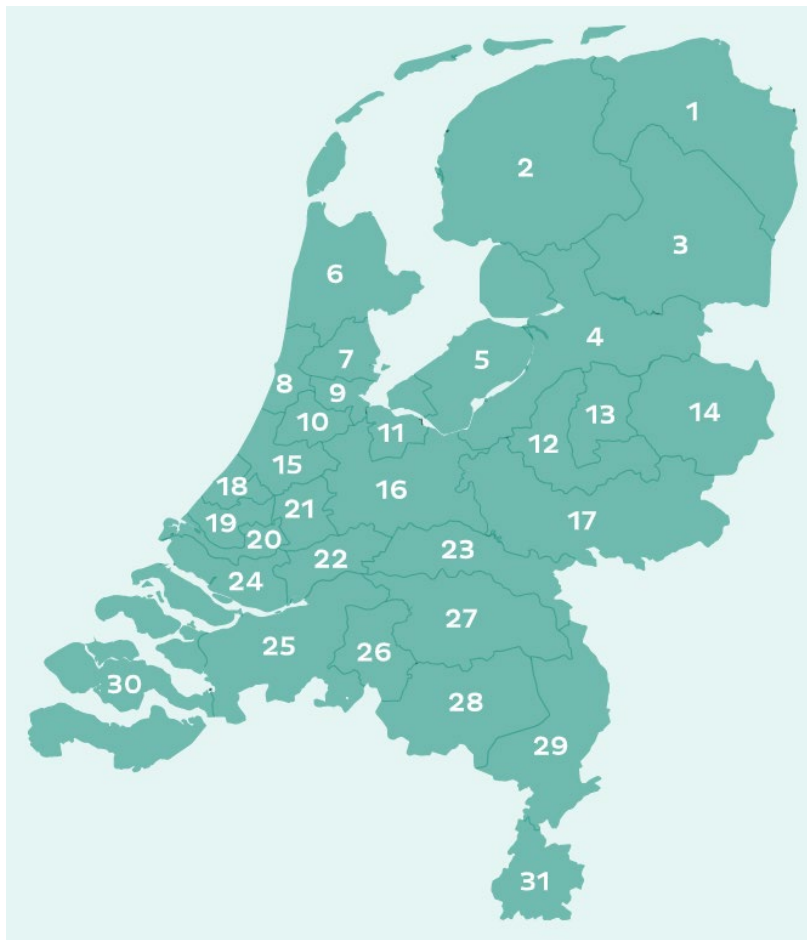
⁵ <https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/leveringsvormen-instelling-vpt-mpt-en-pgb-wlz>

Bijlage 2 COROP-gebieden

Landkaart COROP-gebieden

Bijlage 3 Zorgkantoorregio's

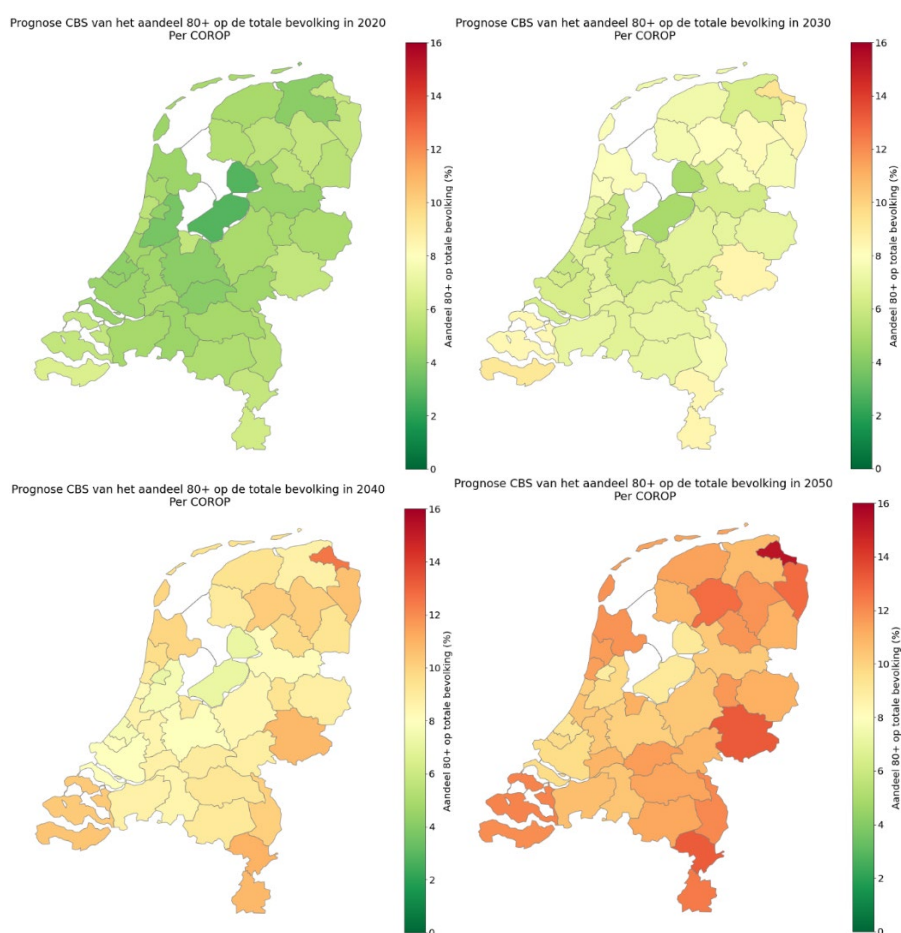

1 Groningen	17 Arnhem
2 Friesland	18 Haaglanden
3 Drenthe	19 Westland Schieland Delfland
4 Zwolle	20 Rotterdam
5 Flevoland	21 Midden-Holland
6 Noord-Holland Noord	22 Waardenland
7 Zaanstreek-Waterland	23 Nijmegen
8 Kennemerland	24 Zuid Hollandse Eilanden
9 Amsterdam	25 West-Brabant
10 Amstelland en De Meerlanden	26 Midden-Brabant
11 t Gooi	27 Noordoost Brabant
12 Apeldoorn, Zutphen en Omstreken	28 Zuidoost-Brabant
13 Midden-IJssel	29 Noord- en Midden-Limburg
14 Twente	30 Zeeland
15 Zuid-Holland Noord	31 Zuid-Limburg
16 Utrecht	

Bijlage 4 Bevolkingsopbouw

Het CBS heeft een prognose gemaakt van het aandeel 80-plussers op de totale bevolking per COROP-gebied⁶, gedurende de komende dertig jaar. Onderstaande figuren tonen de huidige situatie en de prognoses voor 2030, 2040 en 2050. In de groene gebieden ligt het percentage 80-plussers ten opzichte van de Nederlandse bevolking tussen de 0-6%, terwijl in de oranje/rode gebieden dit percentage boven de 11% ligt. De komende drie decennia is bij alle COROP-regio's een procentuele groei te verwachten. De ontwikkeling is het meest opvallend in de omgeving Delfzijl (Zorgkantoor Groningen), de Achterhoek (Zorgkantoor Arnhem en Apeldoorn/Zutphen) en Midden-Limburg (Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg). Deze regio's krijgen te maken met de grootste toename van het aantal 80-plussers en een extra toename van de vraag naar langdurige verpleging en verzorging.

Figuur bijlage 4: Prognoses CBS aandeel 80+ ten opzichte van de totale bevolking 2020-2050

⁶ Voor definitie zie Bijlage 1